

Briuselis, 2019 06 05
COM(2019) 501 final

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

**dėl 2019 m. Belgijos nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2019 m.
Belgijos stabilumo programos**

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl 2019 m. Belgijos nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2019 m. Belgijos stabilumo programos

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo¹, ypač į jo 5 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

- (1) 2018 m. lapkričio 21 d. Komisija priėmė metinę augimo apžvalgą, kuria pradedamas 2019 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras. Ji tinkamai atsižvelgė į 2017 m. lapkričio 17 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos paskelbtą Europos socialinių teisių ramstį. 2019 m. kovo 21 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino metinėje augimo apžvalgoje nustatytus prioritetus. 2018 m. lapkričio 21 d. Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 priėmė ir įspėjimo mechanizmo ataskaitą – joje Belgija nenurodyta kaip viena iš valstybių narių, dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą. Tą pačią dieną Komisija taip pat priėmė rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos; tą rekomendaciją Europos Vadovų Taryba patvirtino 2019 m. kovo 21 d. 2019 m. balandžio 9 d. Taryba priėmė rekomendaciją dėl euro zonos ekonominės politikos (toliau – euro zonai skirta rekomendacija);
- (2) kaip valstybė narė, kurios valiuta yra euro, atsižvelgdama į glaudžias ekonominės ir pinigų sąjungos šalių ekonomikos sąsajas, Belgija turėtų užtikrinti, kad euro zonai

¹ OL L 209, 1997 8 2, p. 1.

skirta rekomendacija, kaip nurodyta toliau išdėstytose 1–3 rekomendacijose, būtų visiškai ir laiku įgyvendinta;

- (3) 2019 m. vasario 27 d. paskelbta 2019 m. Belgijos ataskaita². Joje įvertinta Belgijos pažanga, padaryta įgyvendinant 2018 m. liepos 13 d. Tarybos priimtas šaliai skirtas rekomendacijas, veiksmai, kurių šalis ėmėsi atsižvelgdama į ankstesniais metais jai skirtas rekomendacijas, ir Belgijos pažanga siekiant nacionalinių tikslų pagal strategiją „Europa 2020“;
- (4) 2019 m. balandžio 26 d. Belgija pateikė 2019 m. nacionalinę reformų programą ir 2019 m. stabilumo programą. Siekiant atsižvelgti į jų tarpusavio sąsajas, abi programos vertintos vienu metu;
- (5) į atitinkamas konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas atsižvelgta sudarant 2014–2020 m. Europos struktūrinių ir investicijų fondų (toliau – ESI fondai) programas. Kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013³ 23 straipsnyje, Komisija, jei tai būtina siekiant remti atitinkamų Tarybos rekomendacijų įgyvendinimą, gali paprašyti valstybės narės peržiūrėti savo partnerystės sutartį ir susijusias programas bei pasiūlyti jų pakeitimų. Kaip naudotusi šia nuostata, Komisija išsamiau nurodė priemonių, kuriomis ESI fondų veiksmingumas siejamas su patikimu ekonomikos valdymu, taikymo gairėse⁴;
- (6) šiuo metu Belgijai taikoma Stabilumo ir augimo pakto prevencinė dalis ir skolos taisyklė. 2019 m. stabilumo programoje Vyriausybė planuoja laipsnišką nominaliojo balanso pagerėjimą nuo 0,7 % BVP deficitu 2018 m. iki 0,0 % BVP 2022 m. Remiantis perskaičiuotu struktūriniu balansu⁵, vidutinio laikotarpio biudžeto tikslo, t. y. struktūrinio biudžeto balanso, per 2019 m. stabilumo programos laikotarpį pasiekti neplanuojama. 2014 m. valdžios sektoriaus skolos ir BVP santykis pasiekė aukščiausią lygį – beveik 107 % BVP, 2018 m. sumažėjo iki 102 % BVP, o pagal 2019 m. stabilumo programą numatoma, kad iki 2022 m. jis sumažės iki 94 % BVP. Makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos tos biudžeto projekcijos, yra tikėtinas. Vis dėlto priemonės, kurių reikia norint pasiekti planuojamus deficitu tikslus 2020 m. ir vėliau, nekonkretizuotos, dėl to pagal Komisijos 2019 m. pavasario prognozę, darant prielaidą, kad politika nesikeis, 2020 m. prognozuojamas struktūrinio balanso pablogėjimas;
- (7) kadangi 2018 m. Belgija nesilaikė skolos taisyklės, 2019 m. birželio 5 d. Komisija pagal SESV 126 straipsnio 3 dalį parengė pranešimą. Įvertinus visus reikšmingus veiksmus, pranešime padaryta išvada, kad, remiantis dabartine analize, negalima padaryti galutinės išvados, ar laikomasi, ar nesilaikoma skolos kriterijaus, kaip apibrėžta Sutartyje ir Reglamente (EB) Nr. 1467/1997;
- (8) 2019 m. stabilumo programoje Belgija patvirtina su 2019 m. biudžeto plano projektu pateiktą prašymą dėl lankstumo pagal prevencinę dalį taikymo pagal Bendrai sutartą poziciją dėl lankstumo taikant Stabilumo ir augimo pakta, kurią 2016 m. vasario mėn.

² SWD(2019) 1000 *final*.

³ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL L 347, 2013 12 20, p. 320).

⁴ COM(2014) 494 *final*.

⁵ Pagal ciklą pakoreguotas balansas atėmus vienkartinės ir laikinas priemones, Komisijos perskaičiuotas taikant bendrai sutartą metodiką.

patvirtino ECOFIN taryba. Belgija paprašė leisti laikinai 0,5 % BVP nukrypti nuo koregavimo plano siekiant vidutinio laikotarpio biudžeto tikslo dėl įgyvendinamų didelių struktūrinių reformų, turėsiančių teigiamą poveikį ilgalaikiam viešųjų finansų tvarumui. Struktūrinėse reformose nurodoma pensijų reforma, mokesčių perkėlimas, pelno apmokestinimo reforma, darbo rinkos reforma, taip pat viešojo administravimo reforma. Komisijos 2019 m. pavasario prognozėje patvirtinama, kad Belgija 2019 m. laikosi minimalaus kriterijaus, užtikrindama patikimumo ribą iki 3 % BVP deficito ribos. Šiuo metu visos priemonės yra visiškai pagrįstos teisės aktais, išskyrus viešojo administravimo reformą. Atsižvelgiant į priemonių pobūdį, visų pirma į mokesčių perkėlimą ir su juo susijusią pelno apmokestinimo reformą, vis dar yra neaiškumų, susijusių su jų trumpalaikiu poveikiu, ypač atsižvelgiant į tai, kad jos daro poveikį biudžetui – dėl to pablogėjo biudžeto padėtis. Nepaisant to, jos padidino ekonomikos augimo potencialą, sumažino nedarbo lygį ir makroekonominio disbalanso riziką, o tai daro teigiamą poveikį skolos tvarumui vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu. Tuo remiantis šiuo metu Belgija gali būti vertinama kaip atitinkanti reikalavimus, kad 2019 m. galėtų pasinaudoti prašytu 0,5 % BVP laikinu nuokrypiu, su sąlyga, kad ji tinkamai įgyvendins sutartas reformas; jų įgyvendinimas bus stebimas per Europos semestrą;

- (9) 2018 m. liepos 13 d. Taryba rekomendavo Belgijai užtikrinti, kad 2019 m. grynujų pirminių valdžios sektoriaus išlaidų nominalus augimas neviršytų 1,8 %, o tai atitiktų 0,6 % BVP metinį struktūrinį koregavimą. Kadangi Belgija atitinka reikalavimus, kad pagal struktūrinių reformų išlygą jai būtų galima leisti 2019 m. laikinai nukrypti 0,5 % BVP, 2019 m. reikalaujamą struktūrinį koregavimą galima sumažinti iki 0,1 % BVP, o tai atitinka grynujų pirminių išlaidų nominalų augimą, kuris 2019 m. neviršija 2,8 %. Remiantis Komisijos 2019 m. pavasario prognoze, esama rizikos, kad 2018 ir 2019 m. (vertinant kartu) bus labai nukrypta nuo rekomenduojamo koregavimo plano, kuriuo siekiama vidutinio laikotarpio biudžeto tikslo;
- (10) 2020 m., atsižvelgiant į 60 % BVP viršijantį Belgijos valdžios sektoriaus bendrosios skolos santykį su BVP ir prognozuojamą 0,1 % gamybos apimtį atotrūkį, grynujų pirminių valdžios sektoriaus išlaidų nominalus augimas turėtų neviršyti 1,6 %, o tai atitinka struktūrinį 0,6 % BVP koregavimą pagal bendrai sutartą Stabilumo ir augimo pakto reikalavimų koregavimo matricą. Remiantis Komisijos 2019 m. pavasario prognoze, jeigu politika nesikeis, esama rizikos, kad 2020 m. nuo to reikalavimo bus labai nukrypta. *Prima facie* nenumatoma, kad 2019 ir 2020 m. Belgija laikysis skolos taisyklės. Apskritai Taryba mano, kad nuo 2019 m. turėtų būti imtasi reikiamų priemonių siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi Stabilumo ir augimo pakto nuostatų. Bet kokias nenumatytas pajamas būtų svarbu naudoti valdžios sektoriaus skolos santykiui toliau mažinti. Belgijos viešųjų finansų vidutinio laikotarpio ir ilgalaikiam tvarumui tebegresia pavojus dėl didelio skolos ir BVP santykio ir prognozuojamo visuomenės senėjimo išlaidų, ypač susijusių su pensijomis ir ilgalaikėmis priežiūra, padidėjimo kombinacijos. Pensijų reformų rinkinys įstatymu nustatytas 2015 m., todėl įstatymais nustatytas pensinis amžius nuo 2025 m. ilginamas nuo 65 iki 66 metų, o nuo 2030 m. – iki 67 metų. Be to, taip pat buvo sugriežtinti darbo stažo reikalavimai, taikomi ankstyvo išėjimo į pensiją atveju. Nepaisant to, viešosios išlaidos pensijoms iki 2070 m., daugiausia per kitus du dešimtmečius, vis tiek padidėtų 2,9 procentinio punkto BVP. Be to, ankstyvo išėjimo į pensiją sąlygos kelioms didelėms valstybės tarnautojų grupėms tebėra palankesnės už standartines sąlygas. Numatoma, kad ilgalaikės priežiūros viešosios išlaidos iki 2070 m. padidės 1,7 procentinio punkto BVP, t. y. ir taip jau vienos didžiausių ES viešosios išlaidos viršys vidurkį. Ilgalaikės priežiūros organizavimo susiskaidymas, kai šiuo metu kompetencijos pasiskirsčiusios

įvairiais administraciniais lygmenimis, kelia problemų dėl kai kurių išlaidų efektyvumo aspektų, todėl vis dar neaišku, koks yra dabartinio atsakomybės perdavimo grynasis poveikis. Sustiprinus valdymą, būtų lengviau pasiekti norimą veiksmingumą. Siekiant padidinti ilgalaikės priežiūros sistemos išlaidų veiksmingumą, dar gali būti galimybių optimizuoti priežiūros paslaugų krepšelį;

- (11) norint sukurti daugiau erdvės viešosioms investicijoms, galima pagerinti viešųjų išlaidų sudėtį ir veiksmingumą. Nepaisant pastarojo meto sumažėjimo, bendros išlaidos, kaip BVP dalis, Belgijoje tebėra vienos didžiausių euro zonoje. Didelis viešųjų išlaidų lygis rodo, kad yra galimybių taikyti fiskalinį koregavimą, kuris būtų daugiau grindžiamas išlaidomis. Atsižvelgiant į aukštą viešųjų išlaidų lygį, tam tikrų politikos sričių rezultatai ir tam tikrų viešųjų paslaugų kokybė kelia abejonių dėl išlaidų veiksmingumo. Išlaidų peržiūros ir politikos vertinimai gali padėti Belgijai nustatyti prioritetus ir padidinti viešųjų išlaidų veiksmingumą. Be to, išlaidų peržiūras būtų galima panaudoti siekiant įvertinti įmonių moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai skirtos netiesioginės viešosios paramos, kuri, kaip BVP procentinė dalis, yra viena didžiausių Europos Sąjungoje ir pernai toliau didėjo, veiksmingumą. Federalinės ir regioninės valdžios institucijos neseniai išreiškė norą įtraukti išlaidų peržiūrą į savo biudžeto mechanizmą;
- (12) biudžeto koordinavimas tarp subjektų šiuo metu nėra pakankamai lankstus, kad būtų galima sudaryti sąlygas viešosioms investicijoms į didelio masto projektus. Tokioje federalinėje valstybėje narėje kaip Belgija, kurioje įgaliojimai už didžiąją dalį išlaidų perduoti subnacionalinio lygmens valdžios institucijoms, labai svarbu veiksmingai koordinuoti biudžetą. Biudžeto koordinavimą apsunkina tai, kad, nepaisant 2013 m. pasirašyto bendradarbiavimo susitarimo, visais valdžios lygmenimis vis dar nėra jokio oficialaus susitarimo dėl metinių tikslų. Skirtingai nuo ankstesnių stabilumo programų praktikos, kai Derinimo komitetas atsižvelgė į fiskalinę trajektoriją, visų lygmenų valdžios institucijos patvirtino 2018 m. Stabilumo programoje pateiktą bendrą fiskalinę trajektoriją ir pritarė tam, kad iki 2020 m. būtų pasiekti visų lygmenų valdžios institucijų fiskaliniai tikslai. Nors šis patvirtinimas padidino bendros krypties patikimumą, nebuvo jokio oficialaus susitarimo dėl metinių fiskalinių tikslų kiekvienu valdžios lygmeniu. Kadangi trūksta susitarimo dėl tikslų kiekvienu valdžios lygmeniu, tai gali pakenkti bendros krypties siekiant vidutinio laikotarpio tikslo gyvybingumui. Be to, tai neleidžia Vyriausiosios finansų tarybos Viešojo sektoriaus skolinimosi reikalavimų skyriui veiksmingai stebėti, kaip laikomasi šių tikslų. 2019 m. Stabilumo programoje buvo pateikti tik orientaciniai bendrieji ir tarpiniai biudžeto tikslai, nes 2019 m. gegužės 26 d. federaliniu lygmeniu ir regionų bei bendruomenių lygmeniu buvo surengti rinkimai;
- (13) pastaruoju metu ekonomikos augimas paskatino darbo vietų kūrimą, o užimtumas pasiekė aukščiausią lygį per pastaruosius dešimt metų. Vis dėlto, perėjimas nuo neaktyvumo ar nedarbo prie darbo tebėra nedidelis ir Belgijai sunkiai sekasi siekti strategijoje „Europa 2020“ jai nustatyto 73,2 % užimtumo tikslo. Darbo rinkoje išlieka didelių regioninių skirtumų. Jaunimo nedarbo lygis Briuselyje gerokai viršija Sąjungos vidurkį. Žemos kvalifikacijos asmenų, migrantų kilmės asmenų, vyresnio amžiaus darbuotojų ir neįgalių asmenų dalyvavimas darbo rinkoje yra nedidelis, o tai reiškia, kad tiek struktūriniai, tiek grupėi būdingi veiksniai trukdo jiems integruotis į darbo rinką, o esamos aktyvumo skatinimo priemonės nėra vienodai veiksmingos visoms gyventojų grupėms. Vyresnio amžiaus darbuotojų (55–64 m.) užimtumo lygis tebėra mažesnis už ES vidurkį, o vyresnių nei 60 metų asmenų atotrūkis nuo Sąjungos vidurkio ir toliau didėja. Migrantų kilmės žmonės, visų pirma moterys, ir toliau patiria

didesnį nedarbą, jiems būdingas mažesnis aktyvumo lygis, didesnis dirbančiųjų skurdas ir pernelyg aukšta kvalifikacija. Nors imtasi tam tikrų priemonių siekiant padėti naujai atvykusiems asmenims integruotis ir kovoti su diskriminacija, vis dar trūksta suderinto požiūrio siekiant spręsti migrantų kilmės asmenų patiriamas problemas. Siekiant spręsti dalyvavimo darbo rinkoje problemas, vykdant susitarimo dėl darbo vietų reformą, imtasi priemonių, tačiau jų poveikį dar reikia įvertinti;

- (14) ir toliau egzistuoja didelės finansinės paskatos nedirbti. Nors mokesčių perkėlimas sumažino darbo jėgos mokesčių pleišta, vidutiniškai jis tebėra didelis visiems samdomiesiems darbuotojams, išskyrus labai mažai uždirbančius samdomuosius darbuotojus (penkiasdešimt procentų vidutinio darbo užmokesčio). Belgija tebėra vienintelė valstybė narė, kurioje nedarbo išmokos yra neriboto termino, nors jos laipsniškai mažėja. Sveikatos ir invalidumo sistemų išmokų gavėjai ir antrieji šeimoje uždirbantys asmenys finansiškai skatinami nedirbti visą darbo dieną. Visų pirma finansinės paskatos dirbti (visą darbo dieną) vienišioms tėvams (ir šiek tiek mažesniu mastu vaikų turinčioms poroms) yra ribotos dėl išlaidų ir dėl to, kad nutraukiamos išmokos. Be to, kadangi atsakomybė už socialinę apsaugą išskaidyta tarp federalinio, regioninio ir vietos lygmenų, gali kilti koordinavimo problemų. Socialinės apsaugos sistema neapima visų dirbančiųjų asmenų ir kai kurie iš jų neturi socialinės apsaugos;
- (15) susirūpinimą ir toliau kelia tai, kad prastėja švietimo rezultatai ir esama didelių švietimo sistemos skirtumų. Pagrindinių įgūdžių neįgyjančio jaunimo procentinė dalis gali būti sumažinta visų pirma prancūzų bendruomenėje, kur ši dalis viršija EBPO vidurkį. Mokymosi rezultatų skirtumai, kuriuos lemia socialinė ir ekonominė padėtis bei migrantų kilmė, yra dideli. Mokytojams reikia daugiau paramos, kad jie galėtų spręsti su įvairove susijusius klausimus, todėl vis dar reikia pritaikyti mokytojų tęstinį profesinį tobulėjimą. Siekiant didinti žinioms imlų, tvarų ir integracinį augimą ir socialinę įtrauktį, reikia stiprinti reformas, kuriomis siekiama gerinti mokymosi rezultatus ir šalinti skirtumus. Daroma pažanga įgyvendinant Kompetencijos pakta, prancūzų bendruomenės pavyzdinę mokyklų reformą, kuria siekiama gerinti pagrindinius įgūdžius, veiksmingumą, valdymą ir kovoti su nelygybe. Priimti potvarkiai dėl mokytojų darbo organizavimo, bendrosios mokymo programos, mokyklų direktorių statuso ir naujų mokinių prancūzų kalbos žinių stiprinimo. Jie bus pradėti taikyti nuo 2020 m. rugsėjo mėn. Flandrijos bendruomenė įgyvendina tam tikras 2019–2020 m. vidurinio ugdymo reformas, tačiau susirūpinimą ir toliau kelia ankstyvas mokinių skirstymas pagal gabumus. Šių reformų ir priemonių poveikis taip pat priklausys nuo jų veiksmingo įgyvendinimo ir stebėjimo. Federalinis parlamentas taip pat sumažino privalomojo ugdymo amžių nuo šešerių iki penkerių metų. Atsižvelgiant į jau ir taip aukštą švietimo išlaidų lygį, reformas reikės įgyvendinti daugiau dėmesio skiriant sistemos veiksmingumo ir efektyvumo didinimui, taip pat jos gebėjimui užtikrinti į ateitį orientuotą ir darbo rinkai svarbią kompetenciją;
- (16) įgūdžių paklausos ir pasiūlos neatitiktis ir menkas profesinis judumas stabdo darbo vietų kūrimą ir našumo augimą. Nepaisant kelių regioninių ir federalinių priemonių, kurių imtasi siekiant spręsti įgūdžių trūkumo problemą ir didinti aktyvumo skatinimą, taip pat ir vykdant susitarimo dėl darbo vietų reformą, keliuose sektoriuose, visų pirma informacinių ir ryšių technologijų, statybų ir sveikatos sektoriuose, pastebimas darbo jėgos trūkumas. Statybų sektoriaus augimą stabdo įgūdžių nebuvimas ir darbo jėgos trūkumas. Kai kuriuose sektoriuose yra svarbių darbo jėgos perkvalifikavimo ir kvalifikacijos kėlimo poreikių. Suaugusiųjų dalyvavimas švietimo ir mokymo veikloje bei darbo jėgos judumas taip pat yra nedidelis. Prasti kalbiniai įgūdžiai yra opus klausimas, ypač Briuselyje, kur, remiantis nacionaline reformų programa, apie 50 %

darbo pasiūlymų reikalaujama mokėti ir prancūzų, ir olandų kalbas. Tretinį išsilavinimą įgijusių asmenų skaičius yra didelis, tačiau gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos (angl. STEM) sričių absolventų yra per mažai. 2016 m. Belgija užėmė 26-tą vietą ES pagal aukštųjų mokyklų STEM absolventų skaičių: naujų studentų, ypač moterų, skaičius susijusių sričių aukštosiose mokyklose yra mažas. Įgyvendinant 2012–2020 m. STEM veiksmų planą Flandrijoje padaryta pažanga, tačiau asmenų, įgijusių vidurinį išsilavinimą STEM srityje techninio ir profesinio rengimo mokyklose, skaičius nesikeičia nuo 2010 m. Prancūzų bendruomenė neturi STEM politikos strategijos ir dar turi įgyvendinti neseniai patvirtintą mokykloms skirtą „Skaitmeninio švietimo strategijos“ planą. Specialistų, turinčių verslumo žinių mokslo, technologijų, inžinerijos ir matematikos srityse, trūkumas stabdo pradedančiųjų įmonių plėtrą. Bendras skaitmeninių įgūdžių lygis yra geras, tačiau negerėja. Nacionalinėje reformų programoje pabrėžiamas Flandrijos ir Valonijos susitarimas gerinti tarpregininį darbo jėgos judumą;

- (17) moksliniai tyrimai ir plėtra sutelkiami keliose pramonės šakose, o inovacijų sklaida likusiai ekonomikai yra nepakankama, ir tai galiausiai stabdo našumo augimą. Viešieji moksliniai tyrimai regionuose ir bendruomenėse, išskyrus Flandriją, yra žemesni už Sąjungos vidurkį. Mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir inovacijų srityje taip pat yra regioninių ir subregioninių skirtumų. Nacionaliniame strateginių investicijų pakte nurodyta, kad skaitmeninio stiprinimas yra perspektyvus būdas Belgijos našumui ir inovaciniam pajėgumui didinti. Tam reikia investicijų į skaitmeninę infrastruktūrą, be kita ko, imtis veiksmingų priemonių siekiant sėkmingai įdiegti 5G tinklus, žmogiškojo kapitalo ir verslumo dvasios, taip pat spartesnio skaitmeninių technologijų diegimo, visų pirma iki šiol atsiliekančiose įmonėse;
- (18) po kelerius metus trukusių menkų viešųjų investicijų kelių infrastruktūros kokybė blogėja. Tuo pat metu didelio ir tankaus tinklo išlaikymas regionams ir vietos valdžios institucijoms neatrodo ekonomiškai efektyvus. Eismo spūstys Belgijos keliuose yra vienos didžiausių Sąjungoje. Geležinkelių infrastruktūra yra tanki ir kokybiška, tačiau ją užbaigti ir atnaujinti tebėra sudėtinga, o eismo spūstys daugiausia susidaro apie Briuselį ir prieigą prie Antverpeno ir Zebriugės uostų. Numatoma daug investuoti į priemiesčių geležinkelių infrastruktūrą ir signalizaciją, tačiau procesą visų pirma stabdo regionų biudžeto paskirstymo taisyklės. Be to, iškreipiamosios paskatos ir kliūtys konkurencijai ir investicijoms į keleivių vežimo vidaus geležinkeliais ir tarp miestiniais autobusais paslaugas riboja alternatyvių kolektyvinio ir mažo anglies dioksido kiekio transporto paslaugų pasiūlą ir paklausą. Vis didesnes spūstis iš dalies galima paaiškinti tuo, kad skatinant nemokamai naudotis keliais, įmonių automobiliams taikant mokesčių atskaitą ir mažus aplinkos mokesčius nuolat didėja lengvųjų automobilių skaičius. Dideli nekilnojamojo turto sandorių mokesčiai ir įmonių automobiliams taikomos specialios sąlygos neigiamai veikia judumą. Geležinkelių paslaugų kokybė sumažėjo, o viešojo transporto paslaugų pasiūlą miestuose ir tarp miestų ir kaimų dar galima gerinti, ypač Valonijoje, kur galimybė įsidarbinti yra didelė kliūtis darbo ieškantiems asmenims. Nacionalinės reformų programos duomenimis, visuose regionuose įgyvendinamos svarbios investicijos ir vykdomos reformos, o federaliniu lygmeniu ir bendradarbiaujant su regionais, baigiami vykdyti priemiestinių geležinkelių tinklo aplink Briuselį darbai. Belgija priėmė įstatymą dėl vidaus geležinkelių paslaugų teikimo, tačiau keleivinio transporto paslaugų, teikiamų pagal viešųjų paslaugų išpareigojimus pagal tiesiogiai sudarytą sutartį, dalis Belgijoje tebėra labai didelė. Privačioms autobusų įmonėms neleidžiama teikti vežimo tarp miestiniais autobusais paslaugų. Taksi taisyklės įvairiose vietos valdžios institucijose yra skirtingos. Nors regionai parengė savo judumo planus, dėl

sudėtingo koordinavimo neįmanoma parengti bendros judumo Belgijoje vizijos, tam tikrais atvejais apimančios pasienio miestus ir regionus. Geležinkelių reguliavimo institucija turi galimybių plėtoti reguliavimo veiklos sritį;

- (19) siekiant remti energetikos pertvarką, reikia didelių investicijų. Iki energetikos normų įdiegimo pastatytų senų pastatų renovacija padės pasiekti 2020 ir 2030 m. išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo tikslus. Alternatyviojo kuro infrastruktūra diegiama gana lėtai. Reikia didelių investicijų į elektros energijos gamybą, taip pat į tinklų sujungimo pajėgumus, pažangiųjų tinklų saugojimo įrenginius ir energijos vartojimo efektyvumą;
- (20) nepaisant vyriausybės pastangų, įmonėms tenkanti reguliavimo ir administracinė našta tebėra didelė ir atsiliepia verslumui. Pradedančiųjų ir mažųjų įmonių apmokestinimas sumažintas, tačiau finansinių investicijų apmokestinimas tebėra sudėtingas. Belgija reformavo savo bendrovių teisės kodeksą, sumažino bendrovių teisinių formų skaičių, palengvino teisinį elektroninį bendravimą, sumažino minimalius kapitalo reikalavimus ir, atsižvelgdama į nacionalinę reformų programą, pertvarkė nemokumo įstatymą, kad į jį būtų įtrauktos laisvosios profesijos. Vis dėlto, nepaisant šių pastangų, ilgai vėluojama išduoti statybų leidimus, brangiai kainuoja nekilnojamojo turto registravimas, o teismo procesai trunka ilgai. Siekiant vykdyti administracinį teisingumą, kyla sunkumų dėl išteklių trūkumo ir ilgai trunkančių procedūrų, dėl kurių labai vėluojama, visų pirma išduodant statybų leidimus, bet taip pat ir vykdant viešųjų pirkimų procedūras. Be to, klimato, energetikos, skaitmeninės ir transporto politikos koordinavimas yra sudėtingas ir ne visada veiksmingas. Muitinių ir rinkos priežiūros institucijų bendradarbiavimas nėra optimalus ir didėja pavojus, kad per Belgijos pasienį į ES įvežamos reikalavimų neatitinkančios prekės. Poveikio vertinimas galėtų būti geriau integruotas į politikos formavimo procesą. Įmonėms teikiamų skaitmeninių viešųjų paslaugų kokybė yra žema. Nepakankamas teisingumo sistemos skaitmeninimas tebėra rimta problema, ypač duomenų rinkimo srityje. Teisingumo sistemos skaitmeninimo užbaigimas yra svarbi tolesnio teisingumo sistemos kokybės gerinimo, pavyzdžiui, verslo procesų atnaujinimo ir geresnio žmoniškųjų ir finansinių išteklių valdymo teismuose, sąlyga;
- (21) kliūtys konkurencijai ir investavimui į kelias verslo paslaugas stabdo augimą ir našumą. Naujų paslaugų teikėjų patekimo į rinką rodikliai gerokai mažesni nei ES vidurkis, o pelno normos yra didesnės nei ES vidurkis. Komisijos ribojimo rodiklis rodo, kad Belgijos apskaitininkų, mokesčių konsultantų, architektų ir nekilnojamojo turto agentų reglamentavimo sistema yra gerokai griežtesnė už ES vidurkį. Neseniai priimtu įstatymu patentiniams patikėtiniams nustatyti griežtesni reikalavimai. Federalinio planavimo biuro vertinimu, dideliu mastu sumažinus teisės, apskaitos ir architektūros paslaugų reglamentavimo našta, padidėtų darbo našumas. Reguluojami notarų mokesčiai už nekilnojamojo turto sandorius yra dideli ir prisideda prie didelių registracijos mokesčių. Regionai yra nevienodai pertvarkę amatininkų ir prekybininkų profesijas. Mažmeninės prekybos sektoriui vis dar taikomi veiklos apribojimai, kurie trukdo šio sektoriaus našumui ir neskatina investicijų. Prekybos centrų sektoriuje vyrauja neoptimalus konkurencijos lygis, kurį daugiausia lemia didelė koncentracija ir maža patekimo į rinką ir pasitraukimo iš jos dinamika. Pagal Mažmeninės prekybos ribojimo rodiklį Belgija yra šešta labiausiai ribojanti valstybė narė, kiek tai susiję su mažmenininkų veiklos aplinka. Nacionalinėje reformų programoje pabrėžiamos naujausios Briuselio reformos, kuriomis siekiama palengvinti mažmeninės prekybos įmonių įsisteigimą. Telekomunikacijų rinkai būdinga didelė koncentracija (ją dar labiau sustiprina pastarojo meto įmonių perėmimas) ir silpna konkurencija. Tai taip pat rodo santykinai didelės fiksuotojo ryšio paslaugų kainos, palyginti su kitomis

atitinkamomis šalimis. Mažmeninei fiksuotojo ryšio tinklų rinkai būdingos geografiškai apibrėžtos rinkoje įsitvirtinusio operatoriaus ir kabelinių tinklų operatoriaus duopolijos. Dėl to kai kuriems operatoriams gali kilti kliūčių į paketus įtrauktoms susietoms fiksuotojo ir judriojo ryšio paslaugoms teikti. Nacionalinėje reformų programoje pabrėžiama, kad ekonominės teisės reforma, kuria siekiama pagerinti konkurencijos teisės aktų laikymąsi ir Belgijos konkurencijos institucijos veikimą, užtikrinant, kad procedūros būtų veiksmingesnės, ir sumažinti tolesnių ginčų Rinkos teisme (*Cour des Marchés / Martenhof*), riziką, buvo priimta. Palyginti su kitų valstybių narių konkurencijos institucijomis, Belgijos konkurencijos institucija turi ribotus išteklius;

- (22) pašalinti tam tikrus rekomendacijose nustatytus trūkumus, visų pirma šalies ataskaitos⁶ D priede nurodytose srityse, galėtų padėti 2021–2027 m. laikotarpio ES fondų programavimas. Tai suteiktų Belgijai galimybę atsižvelgiant į regioninius skirtumus optimaliai panaudoti šiuos fondus nustatytuose sektoriuose;
- (23) per 2019 m. Europos semestrą Komisija atliko išsamią Belgijos ekonominės politikos analizę ir ją paskelbė 2019 m. šalies ataskaitoje. Be to, ji įvertino 2019 m. stabilumo programą ir 2019 m. nacionalinę reformų programą, taip pat veiksmus, kurių Belgija ėmėsi atsižvelgdama į ankstesniais metais jai skirtas rekomendacijas. Komisija įvertino ne tik jų svarbą tvariai fiskalinei ir socialinei bei ekonominei Belgijos politikai, bet ir tai, kaip jie atitinka Sąjungos taisykles ir gaires, nes būtina stiprinti bendrą Sąjungos ekonomikos valdymą Sąjungos lygio priemonėmis prisidedant prie būsimų nacionalinių sprendimų;
- (24) atsižvelgdama į šį vertinimą, Taryba išnagrinėjo 2019 m. stabilumo programą, o jos nuomonė⁷ pateikta visų pirma toliau išdėstytoje 1 rekomendacijoje,

REKOMENDUOJA Belgijai 2019 ir 2020 m. imtis šių veiksmų:

1. užtikrinti, kad 2020 m. gryųjų pirminių valdžios sektoriaus išlaidų nominalus augimas neviršytų 1,6 %, o tai atitiktų 0,6 % BVP metinį struktūrinį koregavimą. Nenumatytas pajamas panaudoti tam, kad būtų greičiau mažinamas valdžios sektoriaus skolos santykis. Tęsti reformas, siekiant užtikrinti ilgalaikės priežiūros ir pensijų sistemų fiskalinį tvarumą, be kita ko, ribojant ankstyvo pasitraukimo iš darbo rinkos galimybes. Visais valdžios lygmenimis gerinti viešųjų išlaidų sudėtį ir didinti jų veiksmingumą, visų pirma atliekant išlaidų peržiūras, taip pat gerinti fiskalinės politikos koordinavimą, siekiant sudaryti sąlygas viešosioms investicijoms.
2. Šalinti paskatas nedirbti ir didinti aktyvios darbo rinkos politikos, visų pirma taikomos žemos kvalifikacijos darbuotojams, vyresnio amžiaus darbuotojams ir migrantų kilmės asmenims, veiksmingumą. Gerinti švietimo ir mokymo sistemų veiksmingumą ir įtraukumą ir spręsti įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitikties problemą.
3. Vykdam su investicijomis susijusią ekonominę politiką sutelkti dėmesį į darnųjį transportą, įskaitant geležinkelių infrastruktūros atnaujinimą, perėjimą prie mažo anglies dioksido kiekio energetikos, mokslinius tyrimus ir inovacijas, visų pirma skaitmeninimą, atsižvelgiant į regioninius skirtumus. Spręsti didėjančias judumo problemas, stiprinant paskatas ir šalinant kliūtis didinti kolektyvinio ir mažataršio transporto pasiūlą ir paklausą.

⁶ SWD(2019) 1000 final.

⁷ Pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnio 2 dalį.

4. Mažinti reglamentavimo ir administracinę naštą siekiant skatinti verslumą ir šalinti kliūtis paslaugų, visų pirma telekomunikacijų, mažmeninių ir profesinių paslaugų, konkurencijai.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas